

Child Friendly Cities Initiative

unicef voor ieder kind

KIJKKADER KINDGERICHT FINANCIEEL BELEID

Kijkt u als gemeente al met een kindvriendelijke bril naar uw financiën?

Kindvriendelijk beleid is meer dan een ambitie: het is een meetbare investering in de leefomgeving en kansen van jonge inwoners. Een kindvriendelijke gemeente heeft zicht op hoeveel geld wordt besteed aan beleid dat kinderen en jongeren direct of indirect ten goede komt. Dat levert op dat gemeenten effectiever kunnen investeren in voorzieningen en programma's die essentieel zijn voor een goede ontwikkeling van kinderen. Door kindgericht financieel beleid te voeren, legt u als gemeente het fundament voor een omgeving waarin kinderen veilig, gezond en kansrijk kunnen opgroeien. Anders doen begint bij anders kijken en daarom biedt dit kijkkader van Child Friendly Cities Initiative Nederland handvatten.

Augustus 2025

Kindvriendelijk beleid begint bij financiële keuzes

Waarom is kindgericht financieel beleid voor uw gemeente belangrijk?

- **Inzicht in de financiële keuzes –** het maakt de financiële keuzes en hoe deze keuzes kinderen raken transparant.
- **Basis voor kindvriendelijk beleid –** het weerspiegelt de ambities en keuzes van een gemeente en legt daarmee de financiële basis om kindvriendelijk beleid mogelijk te maken.
- **Investeren in de toekomst –** door te investeren in kinderen, kiest de gemeente ervoor te investeren in een bloeiende en duurzame gemeenschap voor de generatie van nu en morgen.
- **Een integrale blik op de jeugd –** financiële keuzes worden domeinoverstijgend gemaakt en leiden tot een brede en integrale blik op de investeringen in de jeugd.
- **Naleving kinderrechten –** de gemeente draagt bij aan de rechten van kinderen. Elke gemeente heeft op basis van artikel 4 van het VN-Kinderrechtenverdrag de opdracht om alle maatregelen te nemen die nodig zijn om de kinderrechten te verwezenlijken. Daaronder vallen ook financiële maatregelen en het transparant maken van die investeringen in kinderen.[1]

1. Zie ook General comment No. 19 (2016) van het VN-Kinderrechtencomité over 'public budgeting for the realization of children's rights'.

Oog voor kinderen bij financiële besluitvorming

Onderstaand figuur biedt inzicht in de belangrijke momenten binnen de jaarlijkse gemeentelijke financiële cyclus.

- De **vastgestelde begroting** voor het lopende jaar treedt op 1 januari officieel in werking.
- De continue budgetbewaking van het lopende jaar begint.
- De jaarrekening van het voorgaande jaar wordt opgesteld.

- De **kadernota** wordt opgesteld en besproken, deze bevat de financiële en beleidskaders voor de begroting van het volgende jaar.
- De voorbereiding van de begroting voor het volgende jaar start, gebaseerd op de kadernota.
- De **voorjaarsnota**, de rapportage over de financiële stand van zaken van het lopende jaar, wordt gepresenteerd en besproken.
- De **jaarrekening** van het voorgaande jaar wordt door de gemeenteraad vastgesteld.

- De **begroting** voor het volgende jaar wordt gepresenteerd en in de gemeenteraad besproken en vastgesteld.
- De **najaarsnota**, de laatste tussentijdse rapportage over de financiële stand van zaken en de bijstelling van de begroting van het lopende jaar, wordt gepresenteerd.
- De voorbereiding voor het opstellen van de jaarrekening van het lopende jaar starten.

- De begroting voor het volgende jaar wordt verder uitgewerkt. Interne besprekingen en politieke afwegingen vinden plaats.
- Voortzetting van de budgetbewaking voor het lopende jaar.

Vragen voor de verschillende fases in de cyclus

Hieronder volgt een overzicht dat ondersteuning biedt om op belangrijke momenten binnen de gemeentelijke financiële cyclus het gesprek te voeren over de financiële implicaties van besluitvorming op de jeugd. Ongeacht of u wethouder, raadslid of ambtenaar bent op de afdeling jeugd, financiën of ruimtelijke ordening.

Kadernota *(kaderstellende fase)*

De kadernota is hét moment om als gemeente (financiële) kaders te stellen voor kindvriendelijk beleid voor het volgende jaar.

- Hoe worden de belangen van kinderen meegenomen in de beleidsprioriteiten en ambities in de kadernota en zijn de gestelde financiële kaders toereikend?
- Wat zijn de ambities van de gemeente waar kinderen (in)direct van profiteren?
- Hoe wordt de mening van kinderen meegenomen bij het vaststellen van deze kaders?

Begroting *(begrotingsfase)*

De begroting bevat het financiële overzicht van de plannen van de gemeente voor het volgende jaar. Een gemeente heeft een kindgerichte begroting als het aandeel kindgerichte uitgaven evenredig is met het aandeel kinderen in de gemeente.

- Worden de ambities uit de kadernota vertaald naar concrete, meetbare doelen en activiteiten gericht op kinderen met een toereikend budget?
- Van welke begrotingsposten profiteren kinderen direct en indirect?
- Zijn de monitorprocessen op orde om de resultaten van de investeringen te meten?
- Wat zijn de resultaten van de investeringen in kinderen uit de vorige begroting en hoe worden deze meegenomen bij het opstellen van de huidige begroting?
- Op welke manier krijgen kinderen een terugkoppeling van wat er gedaan is met hun inbreng en de mate waarin de gemeente in hen gaat investeren?
- **Inzicht kindgerichtheid begroting:** staan de begrotingsuitgaven die direct of indirect aan kinderen ten goede komen in verhouding met het aantal kinderen dat opgroeit in de gemeente?

Voorjaarsnota en najaarsnota *(bijsturingsfase)*

Met de voor- en najaarsnota kunnen de inkomsten en uitgaven in het lopende jaar worden bijgesteld. Een mooie kans om te evalueren of nog steeds voldoende budget is voor de kindvriendelijke ambities van de gemeente en indien nodig bij te sturen.

- Is het budget (nog steeds) toereikend voor de beoogde doelen en ambities ten aanzien van kinderen?
- Zijn er (onverwachte) ontwikkelingen die extra investeringen of juist aanpassing in het beleid voor kinderen noodzakelijk maken?

Jaarrekening *(verantwoordingsfase)*

De jaarrekening bevat een overzicht van de inkomsten en uitgaven van de gemeente van het voorgaande jaar in vergelijking met wat erin begroot was. Hiermee verkrijgt de gemeente inzicht in hoeveel geld direct en indirect aan kinderen is uitgegeven.

- Is uit de jaarrekening op te maken welk geld is uitgegeven aan beleid dat daadwerkelijk kinderen ten goede is gekomen?
- Op welke manier zijn de uitgaven van de gemeente direct en indirect bij kinderen terecht gekomen?
- Welke inzichten kunnen worden gebruikt om de financiële investeringen in kinderen in de volgende cyclus te verbeteren en doelgerichter te maken?
- **Inzicht kindgerichtheid jaarrekening:** staan de uitgaven die direct of indirect aan kinderen ten goede zijn komen in verhouding met het aantal kinderen dat opgroeit in de gemeente?

Onderzoek uw kindgerichte uitgaven

Wilt u als gemeente diepgaand onderzoeken hoe kindgericht uw financieel beleid is en in hoeverre de begrotingsuitgaven direct en indirect ten goede komen aan de jeugd? In een verdiepend stappenplan laten we u zien hoe u een methodologie van UNICEF kunt toepassen op uw eigen gemeentelijke context.